

DOI: [https://doi.org/10.30970/fp.3\(57\).2025.8599100](https://doi.org/10.30970/fp.3(57).2025.8599100)

УДК 336.77:631.15 (477)

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ

ШУШКОВА Юлія Володимирівна

*докторка економічних наук, професорка
професорка кафедри фінансового менеджменту
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3836-7548>*

НАЗАРКЕВИЧ Ігор Богданович

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансового менеджменту
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5856-531X>*

БІЛАС Діана Ярославівна

*здобувачка освітнього рівня «магістр»
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3462-1133>*

Анотація. У статті досліджено сучасний стан і тенденції розвитку ринку платіжних карток в Україні у 2021-2025 роках. Проаналізовано вплив повномасштабної війни та процесів цифровізації фінансових сервісів на трансформацію національної платіжної інфраструктури. Висвітлено динаміку безготівкових операцій, зокрема їхнє скорочення у 2022 році та подальше відновлення з 2023 року, а також визначено основні чинники, що зумовили такі зміни. Проведено аналіз кількості держателів електронних платіжних засобів серед фізичних і юридичних осіб, а також розкрито передумови регіональної диференціації розвитку ринку. Особливу увагу приділено дослідженню динаміки торговельних POS-терміналів, банкоматів і пунктів продажу, що приймають платіжні картки, із визначенням причин їхніх кількісних змін. На основі опрацьованих статистичних даних сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення функціонування ринку платіжних карток в Україні та підвищення ефективності платіжної інфраструктури.

Ключові слова: платіжна картка, ринок платіжних карток, платіжні системи, безготівкові розрахунки, платіжна інфраструктура, банк, фінансові технології, цифровізація.

Постановка проблеми. Сучасний ринок платіжних карток України характеризується високою динамічністю розвитку, активною цифровізацією та зростанням рівня фінансової інклюзії населення. Разом із тим, на його еволюцію суттєво вплинули зовнішні та внутрішні чинники, серед яких – повномасштабна війна, релокація людського капіталу, трансформація бізнес-процесів і прискорене

впровадження цифрових технологій у сфері фінансових послуг. Унаслідок цього відбулися істотні зміни у структурі безготівкових операцій, кількості держателів електронних платіжних засобів та рівні забезпеченості регіонів елементами платіжної інфраструктури.

В умовах постійного науково-технічного прогресу та цифрової трансформації фінансового сектору виникає потреба у поглибленому аналізі поточного стану й тенденцій розвитку ринку платіжних карток в Україні, а також у визначенні ключових напрямів його вдосконалення для забезпечення стійкості та ефективності національної платіжної системи.

Метою статті є комплексне дослідження сучасного стану та тенденцій розвитку ринку платіжних карток в Україні в умовах цифрової трансформації фінансового сектору, аналіз динаміки його ключових показників за останні п'ять років, а також визначення пріоритетних напрямів подальшого розвитку з метою підвищення ефективності та доступності безготівкових розрахунків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку ринку платіжних карток розглядалася у працях багатьох вітчизняних науковців, зокрема Є. Бублика, М. Євдокімової, В. Ільчука, Н. Корецької, О. Колодізева, І. Литвинчук, О. Марченко, С. Мочерного, Т. Назаренко, Т. Савченко та ін. У їхніх працях висвітлено питання розвитку безготівкових розрахунків, впровадження інноваційних фінансових технологій, удосконалення платіжних систем та підвищення рівня фінансової інклюзії.

Однак стрімкі зміни в економічному середовищі України, зумовлені повномасштабною війною та активною цифровою трансформацією фінансового сектору, потребують оновлення підходів до оцінки стану ринку платіжних карток. Актуальним залишається проведення комплексного аналізу динаміки його розвитку, структури користувачів електронних платіжних засобів, рівня регіональної забезпеченості платіжною інфраструктурою, а також визначення сучасних тенденцій і перспектив подальшого вдосконалення ринку в умовах воєнного та післявоєнного періодів.

Виклад основних результатів. В умовах сьогодення, цифровізація економіки та фінансового сектору стала ключовим фактором розвитку ринку платіжних карток, докорінно змінюючи його структуру, систему суб'єктів, об'єктів, принципів та побудови. Розвиток конкуренції між чинними банківськими установами, поява цифрових банків (необанків) породжують підвищений попит на нові якісні платіжні продукти. Водночас, зміни потреб суспільства, що пов'язані зі зменшенням готівкових платежів і збільшенням безготівкових за рахунок здешевлення, прискорення й поліпшення розрахунків, сприяють все більшій популяризації платіжних карток в Україні.

Для кращого розуміння тенденцій розвитку вітчизняного ринку платіжних карток, Литвинчук І. В., Назаренко Т. П. та Дячук В. В. пропонують здійснювати аналіз на основі наступних показників:

1. кількість випущених платіжних карток;
2. зміна кількості використання різних типів платіжних карток як наслідок еволюції безготівкових платежів (приклад – скорочення використання платіжних карток з магнітною смугою серед населення);
3. поширення платіжних карток у розрізі різних платіжних систем;
4. розподіл безготівкових операцій з використанням карток по території України;
5. кількість операцій з використанням платіжних карток;
6. сума операцій з використанням платіжних карток;

7. кількість карткових операцій для оплати товарів у мережі Інтернет;
8. поширення використання безконтактних та віртуальних карток з мобільних додатків;
9. частка операцій з отримання готівки у загальній сукупності операцій з платіжними картками [1].

Проте, серед ключових показників, на основі яких можна зробити висновки щодо рівня розвитку ринку платіжних карток в Україні, є:

- актуальна кількість платіжних карток в обігу;
- загальний обсяг операцій, здійснених із використанням платіжних карток;
- наявність інфраструктури, яка обслуговує платіжні картки.

Проаналізуємо динаміку зміни кількості платіжних карток в Україні за 2021–2025 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка кількості платіжних карток, емітованих українськими банками, за видами носіїв інформації, млн шт.

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Загальна кількість емітованих платіжних карток в обігу	89,1	103,6	109,8	115,1	137,5
Активні платіжні картки	46,3	42,8	46,3	52,1	59,5
Безконтактні платіжні картки	20	19	26,1	30,6	35
Токенізовані платіжні картки	6,7	6,7	7,9	12,4	16,8

*Примітка: дані за 2025 р. станом на 31.03.2025 р.

Джерело: складено авторами на основі [2-10].

Згідно з даними таблиці 1, упродовж 2021–2025 років спостерігається стійке зростання кількості платіжних карток, емітованих українськими банками. Загальна кількість карток в обігу збільшилася з 89,1 млн одиниць у 2021 році до 137,5 млн у 2025 році, що становить приріст майже на 54%. Така динаміка свідчить про активне розширення банківського сектору та інтенсивну цифровізацію платіжних сервісів.

У 2022 році темп приросту становив 16,3%, що пояснюється різким прискоренням цифровізації платіжних операцій після початку повномасштабного вторгнення росії. Масове переміщення населення всередині країни та за її межі зумовило потребу в оперативних і безпечних фінансових інструментах дистанційного доступу. У цих умовах безготівкові розрахунки стали основним способом здійснення платежів.

У 2023–2024 роках темпи зростання дещо сповільнилися (на 6,0% та 4,8% відповідно), що свідчить про адаптацію користувачів до нових економічних та воєнних реалій. Водночас у 2025 році зафіксовано чергове зростання – на 19,4%, що пов'язано з активним поширенням віртуальних карток, розвитком онлайн-банкінгу, диверсифікацією фінансових послуг і підвищенням споживчої активності.

Кількість активних платіжних карток у 2022 році зменшилася на 7,6% порівняно з 2021 роком, що зумовлено втратою доступу до банківських рахунків через воєнні дії. Це спричинило диспропорцію між кількістю емітованих та активних карток. Частина клієнтів була змушена відкривати нові рахунки для забезпечення базових фінансових потреб. Починаючи з 2023 року, ситуація поступово стабілізується: кількість активних карток зросла на 8,2%, досягнувши 46,3 млн одиниць, а у 2024–2025 роках спостерігається подальше зростання – на 12,5% та 14,2% відповідно. Зазначена позитивна динаміка свідчить про поступове

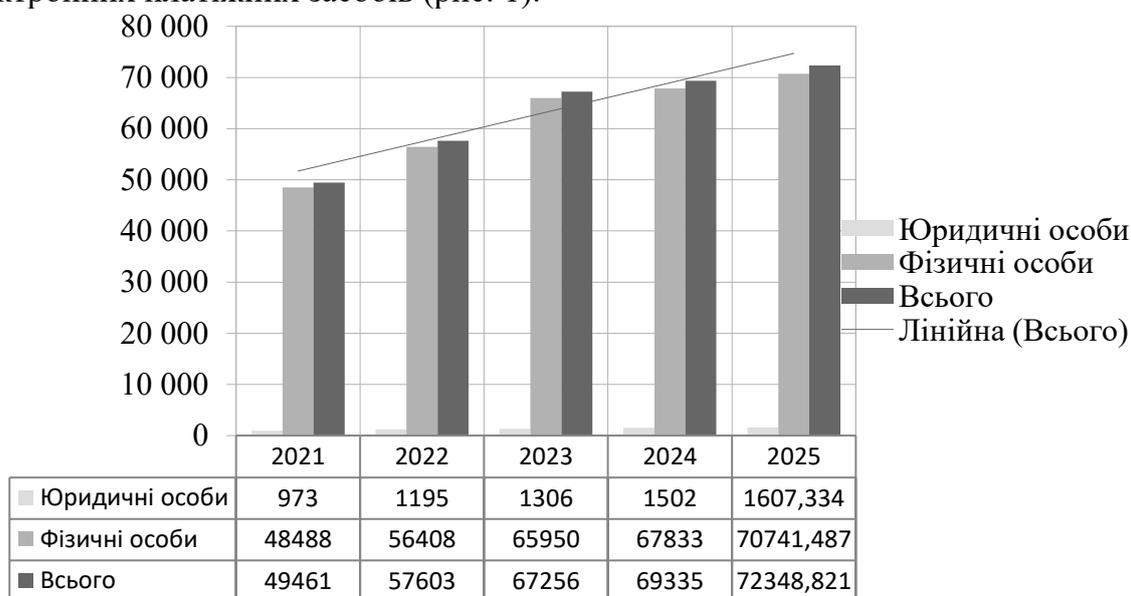
відновлення платіжної інфраструктури України, зростання обсягів безготівкових операцій та підвищення рівня фінансової активності населення.

Безконтактні платіжні картки демонструють найвищі темпи розвитку серед усіх традиційних платіжних інструментів. У 2021–2022 роках спостерігалось незначне скорочення їх кількості (приблизно на 5%), що було зумовлено технічними та логістичними обмеженнями в умовах воєнного стану. Проте вже з 2023 року намітилася тенденція до стрімкого зростання: кількість безконтактних карток збільшилася на 37,4% у 2023 році, на 17,2% – у 2024 році та ще на 14,4% – у 2025 році, досягнувши 35 млн одиниць. Така динаміка зумовлена активним впровадженням технологій NFC, розширенням використання мобільних платіжних сервісів (Apple Pay, Google Pay тощо) та зростанням попиту на швидкі й безпечні способи здійснення розрахунків.

Особливо динамічно розвивається сегмент токенизованих платіжних карток, кількість яких зростає з 6,7 млн у 2021–2022 роках до 16,8 млн у 2025 році, тобто більш ніж у 2,5 рази. У 2023 році приріст становив 17,9%, у 2024 році – 56,9%, а у 2025 році – 35,5%. Така тенденція свідчить про активне впровадження інноваційних фінансових технологій, підтримку процесів токенизації з боку міжнародних платіжних систем, розширення інфраструктури мобільних платежів та зростання популярності електронних гаманців серед користувачів.

Лідером за кількістю емітованих платіжних карток в Україні є АТ КБ «ПриватБанк» (53,7% від загальної кількості активних платіжних карток станом на січень 2025 року). Друге місце посідає АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (16,6% від усіх активних карток). На третьому місці – АТ «Ощадбанк» (13,2%). Таким чином, у 2025 році сумарно на ці три банки припадає 73,9% чинних емітованих карток та 83,5% активних карток [11].

Для здійснення оцінки поточного стану розвитку платіжного ринку в системі вітчизняних банків, розглянемо більш детальну динаміку кількості держателів електронних платіжних засобів (рис. 1).

Рис. 1. Держателі електронних платіжних засобів у 2021–2025 рр., тис. осіб

Джерело: складено авторами на основі [12].

Як показано на рис. 1, упродовж 2021–2025 років в Україні спостерігалось

стабільне зростання кількості держателів електронних платіжних засобів серед фізичних і юридичних осіб. Загальна кількість користувачів зросла з 53,2 млн у 2021 році до 75,3 млн у 2025 році, що становить приріст 42%. Найбільш стрімке зростання відбулося у 2022 році – понад 26%, що було зумовлено різким переходом населення до безготівкових розрахунків унаслідок воєнних подій та активного впровадження цифрових фінансових сервісів.

Кількість фізичних осіб-держателів карток збільшилася з 52,0 млн до 73,6 млн (+41%), а юридичних осіб – з 1,18 млн до 1,64 млн (+39%). У 2023–2025 роках темпи зростання дещо стабілізувалися (у середньому 4–5% щорічно), що свідчить про формування зрілої цифрової платіжної інфраструктури, підвищення фінансової активності населення та ширше впровадження безконтактних і токенизованих технологій.

Беручи до уваги активну цифровізацію економіки України впродовж досліджуваного періоду, доцільно проаналізувати розподіл безготівкових операцій з використанням карток (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка кількості й обсягу операцій, здійснених із використанням платіжних карток в Україні

Роки	Загальна кількість, млн шт.	Безготівкові операції		Отримання готівки		Загальна сума, млрд грн	Безготівкові операції		Отримання готівки	
		млн шт.	%	млн шт.	%		млрд грн	%	млрд грн	%
2021	7 817,1	7 043,9	90,1	773,2	9,9	5 091,7	3 105,8	61	1 985,9	39
2022*	5 599,2	5 194,4	93	404,8	7	5 058,2	3 489,0	69	1 569,2	31
2023	7 912,5	7 397,2	93,5	515,3	6,5	6 140,8	3 991,5	65	2 149,3	35
2024	7 944,7	7 482	94,2	462,7	5,8	5 919,7	3 818,1	64,8	2 101,5	35,5
2025**	4 602,5	4 379,5	95,3	223	4,7	3 397,2	2 218,4	65,3	1 178,8	34,7

*Дані за травень-грудень 2022 р.

** Дані за I півріччя 2025 р.

Джерело: складено авторами на основі [2; 5; 8; 13].

Згідно з даними табл. 2, упродовж 2021–2025 років ринок платіжних карток України зазнав суттєвих змін, пов'язаних із впливом війни та активною цифровізацією. Найбільш різкі коливання спостерігалися у 2022 році, коли через початок повномасштабного вторгнення кількість операцій із використанням платіжних карток скоротилася з 7 817,1 до 5 599,2 млн (–28,4%). Безготівкові операції зменшилися на 26,3%, проте їхня частка у загальному обсязі зросла з 90,1% до 93%. Натомість кількість операцій зі зняттям готівки впала майже вдвічі з 773,2 до 404,8 млн, що відображає тимчасові перебої у банківській системі та зміщення акценту на дистанційні платежі.

У 2023 році ситуація суттєво покращилася: загальна кількість операцій зросла на 41,3%, до 7 912,5 млн, із них безготівкових – 7 397,2 млн (+42,4%). Сума операцій збільшилася на 21,4%, до 6 140,8 млрд грн, зокрема обсяг безготівкових – на 14,4%, що свідчить про активне відновлення споживчої та бізнес-активності. Водночас частка операцій з отримання готівки залишалася низькою (6,5%), підтверджуючи зростання популярності електронних платіжних інструментів і мобільних сервісів.

У 2024–2025 роках динаміка стабілізувалася. Кількість операцій майже не

змінилася (7 944,7 млн у 2024 р., +0,4%), а частка безготівкових досягла 94,2%. Загальний обсяг операцій становив 5919,7 млрд грн (–3,6%), що пояснюється ощадливішою поведінкою споживачів та адаптацією до нових економічних умов. За I півріччя 2025 року здійснено 4602,5 млн операцій, із яких 95,3% – безготівкові. Операцій із отримання готівки зафіксовано на суму 223,4 млн (4,7%). Загальний підсумок операцій становив 3 397,2 млрд грн, із яких 2 218,4 млрд грн припадало на безготівкові операції (65,3%), а 1 178,8 млрд грн – на операції з отримання готівки (34,7%). Такі результати доводять подальший розвиток цифрових банківських сервісів, зростання довіри населення до електронних платежів і поступову відмову від готівки.

Найбільший обсяг у структурі безготівкових операцій з використанням платіжних карток в Україні у I півріччі 2025 року становили розрахунки через платіжні термінали. На них припадає майже три чверті всіх операцій (73,9%) за кількістю, що свідчить про активне використання карток у повсякденних транзакціях. Водночас, за сумою ці операції становлять приблизно половину всіх безготівкових транзакцій (49,9%) (рис. 2).

Рис. 2. Структура безготівкових операцій з використанням платіжних карток у I півріччі 2025 р., %

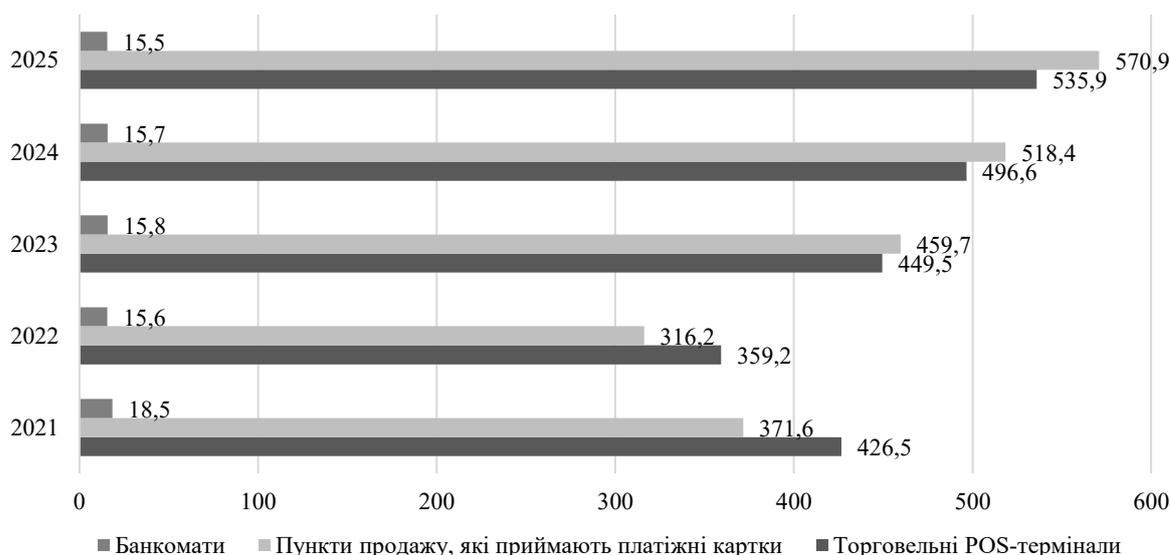
Джерело: складено авторами на основі [14].

Як показано на рис. 2, другу позицію за обсягами коштів займають перекази з картки на картку, які формують 27,4% загальної суми операцій. Це підтверджує успішну цифровізацію процесу розподілу коштів. Водночас, за кількістю проведених операцій друга позиція належить операціям з оплати товарів і послуг у мережі Інтернет (13,8%). Така динаміка відображає зростання онлайн-комерції й популярності цифрових сервісів. Інші види транзакцій, такі як операції самообслуговування або «квзікеш» (4,1% від кількості і 3,7% суми) та перекази коштів з картки на банківські рахунки (0,6% від кількості і 2,9% суми), мають значно меншу вагу в загальному обсязі, що доводить відносно скорочений попит на ці операції.

Згідно з офіційними даними вебпорталу Національного банку України, середній чек операцій переказів з картки на картку у I півріччі 2025 року становив 1 835 грн. Це майже у 4 рази більше, аніж чек з категорії інших операцій (465 грн) і приблизно у 3,1 рази більше, ніж при оплаті товарів та послуг в інтернеті (589 грн).

Найбільший середній чек – у категорії переказів коштів з карток на банківські рахунки (2 402 грн), що близько у 4 рази перевищує середній чек з оплати товарів чи послуг онлайн. Найменший середній чек належить операціям з розрахунків за допомогою платіжних терміналів – 342 грн, що дорівнює 14% від середньостатистичного переказу на банківський рахунок [14].

Ще одним ключовим фактором, який сприяє розвитку ринку платіжних карток України, є розширення інфраструктури обслуговування. Динаміка кількісного та якісного складу платіжної інфраструктури в Україні з 2021 року по I півріччя 2025 року представлена на рис. 3.

Рис. 3. Платіжна інфраструктура України за 2021–2025 рр., тис. шт.

Джерело: побудовано авторами на основі [15–19].

Аналіз даних рис. 3 свідчить, що упродовж 2021–2025 років платіжна інфраструктура України демонструвала стаке зростання, попри вплив воєнних подій. У 2021 році система перебувала на етапі відновлення після пандемії: функціонувало 18,5 тис. банкоматів, 371,6 тис. пунктів продажу та 426,5 тис. POS-терміналів. Початок повномасштабного вторгнення у 2022 році спричинив скорочення показників у межах 15–16% через тимчасове призупинення діяльності бізнесу та зниження економічної активності.

У 2023 році розпочалося поступове відновлення – кількість пунктів продажу зросла на 45%, а POS-терміналів – на 25%, що свідчило про адаптацію підприємств до цифрових форм обслуговування та розширення мережі безконтактних платежів. У 2024 році тенденція збереглася: кількість пунктів продажу збільшилася ще на 13%, а POS-терміналів – на 10%.

До I півріччя 2025 року кількість торговельних POS-терміналів досягла 535,9 тис. (+20% порівняно з 2021 роком), а пунктів продажу – 570,9 тис. (+54%). Водночас кількість банкоматів скоротилася до 15,5 тис. (–16%), що пояснюється поступовим переходом користувачів до безготівкових розрахунків, зниженням попиту на готівку та загальною цифровізацією фінансового сектора.

Станом на липень 2025 року серед банків-лідерів за кількістю торговельних платіжних терміналів традиційно залишаються АТ КБ «ПриватБанк» (337,7 тис. терміналів або 63% від загальної кількості 535,9 тис.), АТ «Ощадбанк» (82,1 тис. шт.

або 15%), а також АТ «Райффайзен Банк» (35,0 тис. шт. або 6,5%). Аналогічна ситуація спостерігається й за кількістю банкоматів: зазначеним банкам належить відповідно 6,84 тис. (44%), 2,74 тис. (18%) та 1,41 тис. (9%) банкоматів. Така концентрація свідчить про домінування кількох великих банків у розвитку платіжної інфраструктури України, що з одного боку забезпечує її стабільність, а з іншого – підкреслює потребу в подальшому розширенні конкуренції на ринку [20].

Аналіз даних щодо кількості торговельних платіжних терміналів в розрізі регіонів станом на липень 2025 року свідчить про його нерівномірний розвиток. Так, найбільша їх кількість зосереджується в Києві (81 129 од.), а також у Дніпропетровській (52 889 од.), Львівській (42 538 од.) та Київській (40 211 од.) областях. Найменша кількість – у Луганській (0 доступних од.), Херсонській (1 895 од.) і Донецькій (4 642 од.) областях, що пояснюється веденням військових дій та тимчасовою окупацією цих регіонів. Порівняно невелика кількість платіжних терміналів розміщена у Кіровоградській (12 823 од.), Чернігівській (12 642 од.), Запорізькій (12 528 од.), Тернопільській (12 138 од.) і Чернівецькій (10 012 од.) областях. Це підтверджує недостатній рівень розвитку платіжної інфраструктури в Україні, а отже і обмежені можливості для використання платіжних карток [21].

Таким чином, проведений аналіз основних показників, що характеризують стан ринку платіжних карток, свідчить про динамічний його розвиток впродовж 2021-2025 рр. Це доводять високі темпи приросту кількості платіжних карток; зростання кількості карткових операцій для оплати товарів і послуг; поширення елементів платіжної інфраструктури, що, в свою чергу, забезпечує роботу з платіжними картками, а відтак і зростання популярності використання безконтактних карток і віртуальних карток з мобільних додатків; постійне скорочення частки операцій з отримання готівки у загальній структурі операцій з платіжними картками.

Проте, необхідно зазначити, що на ринку платіжних карток за досліджуваний період усе ще присутні і певні проблеми. Серед ключових – нерівномірний розподіл і недостатня наявність платіжної інфраструктури у різних регіонах України; пріоритизація зняття і використання готівки серед держателів платіжних карток; низька частка національної платіжної системи у структурі платежів та ін. (табл. 3)

Таблиця 3

SWOT-аналіз ринку платіжних карток України

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - високі темпи приросту кількості платіжних карток; - зростання кількості карткових операцій для оплати товарів і послуг; - збільшення інфраструктури, що забезпечує роботу з платіжними картками; - зростання популярності використання безконтактних карток і віртуальних карток з мобільних додатків; - постійне скорочення частки операцій з отримання готівки у загальній структурі операцій з платіжними картками; - велика кількість банків-членів платіжних систем; - удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування ринку; 	<ul style="list-style-type: none"> - нерівномірний розвиток платіжної інфраструктури у регіональному розрізі через воєнні дії; - низька частка національної платіжної системи у структурі платежів; - залежність від міжнародних платіжних систем; - велика кількість неактивних карток; - недовіра населення до платіжних карток; - недостатня фінансова грамотність населення щодо навичок роботи з платіжними картками; - низька дієвість фінансових стимулів для використання платіжних карток (обмеженість бонусних програм для власників карток); - недостатнє охоплення організацій торгівлі та сфер обслуговування системою застосування

<ul style="list-style-type: none"> - високі темпи зростання ринку протягом останніх років; - наявність на ринку карток з різними видами технологічної основи; - функціонування різних типів платіжних систем на ринку; - переваги використання карток для населення, підприємств, банків, держави; - функція НБУ як регулятора ринку (оверсайт) 	<ul style="list-style-type: none"> банківських платіжних карток; - високі тарифи банків щодо стягнення плати за різними напрямками користування картками; - низькі середні суми платежів за операціями; - високий ступінь монополізованості ринку платіжних карток кількома провідними банками; - недостатнє забезпечення необхідного для клієнтів банків персонального підходу; - відсутність різноманіття банківських послуг, пов'язаних із платіжними картками; - недостатня захищеність власників платіжних карток від кіберзлочинності; - збереження переваг використання готівки (ліквідність, надійність, конфіденційність) для усе ще значної частки суб'єктів платіжного обороту
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - створення нових систем, які забезпечують нарахування коштів Збройним силам України завдяки використанню безготівкового способу оплати (на зразок опції нарахування нац. кешбеку), як варіант – у вигляді бонусів програм лояльності прямо на рахунки підтримки зборів для ЗСУ); - використання з боку банків можливостей надсучасних цифрових технологій у сфері карткових послуг (особливо штучного інтелекту); - забезпечення належного підходу до клієнтів; - розширення інфраструктури, що забезпечує роботу з платіжними картками; - диверсифікація лінійки продуктового ряду послуг для клієнтів банку за рахунок реалізації інноваційних карткових інструментів; - створення банківськими установами об'єднаної мережі банкоматів; - зниження обсягів тіньової економіки; - розвиток банкоматного бізнесу як самостійного напрямку діяльності; - усунення абсолютної монополії міжнародних платіжних систем на українському ринку; - зниження тарифів, комісій; - зростання кількості карток різного типу; - підвищення фінансової грамотності населення; - поєднання національних і платіжних технологій на картках банків, а також неплатіжних додатків; - користування платіжними картками для купівлі та оплати товарів і послуг у мережі Інтернет 	<ul style="list-style-type: none"> - затяжна економічна та фінансова кризи, що є наслідком збройної агресії росії; - відсутність наявності конкуренції та розвитку національних платіжних систем; - вичерпання ресурсів для екстенсивного зростання ринку протягом кількох наступних років; - існування дисбалансу на ринку; - необхідність значних капіталовкладень для впровадження систем карткових розрахунків; - низький рівень купівельної спроможності населення; - відсутність кредитних історій у фізичних осіб, що стримує впровадження кредитних схем розрахунків за платіжними картками; - пасивність українських банків щодо впровадження новітніх технологій обслуговування платіжних карток.

Джерело: узагальнено авторами.

Станом на сьогодні ринок платіжних карток в Україні продовжує розвиватись. Попри наявність низки позитивних змін, існує чимало сучасних викликів, які потребують стратегічних рішень для підвищення ефективності функціонування карткової платіжної системи. Зокрема, вони також представлені у вигляді можливостей

у табл. 3.

Висновки. Отже, ринок платіжних карток є невід’ємним елементом сучасної фінансової системи України, який забезпечує ефективне функціонування безготівкових розрахунків і сприяє розвитку електронної комерції. Упродовж 2021–2025 років кількість користувачів електронних платіжних засобів зросла з 53,2 до 75,3 млн осіб (понад 42%), а частка безготівкових операцій збільшилася з 90,1% до 95,3%. Обсяг транзакцій лише за перше півріччя 2025 року перевищив 2,2 трлн грн, що свідчить про глибоку цифровізацію фінансового сектору. Активне поширення безконтактних і токенизованих карток (до 35 млн і 16,8 млн відповідно) забезпечує зручність, безпеку та швидкість розрахунків.

Попри позитивну динаміку, ринок залишається нерівномірно розвиненим: понад 60% платіжних терміналів зосереджено у кількох економічно активних регіонах, тоді як у прифронтових областях їх кількість є мінімальною. Водночас за п’ять років мережа приймання карток зросла більш ніж на 50%, тоді як кількість банкоматів скоротилася на 16%, що відображає зниження попиту на готівку. Подальше зростання ринку потребує комплексної державної політики, спрямованої на розширення платіжної інфраструктури, підтримку національної платіжної системи та стимулювання безготівкових розрахунків серед населення й бізнесу. Такий підхід дозволить перетворити ринок платіжних карток на один із драйверів фінансової стабільності та економічного відновлення України.

Список використаної літератури

1. Литвинчук, І., Назаренко, Т., & Дячук, В. (2024). Оцінка ринку платіжних карток в Україні. Економіка та суспільство, (64). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-11>
2. Cashless-розрахунки в Україні стабільно зростають. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/cashless-rozrahunki-v-ukrayini-stabilno-zrostayut>
3. Обсяги безготівкових розрахунків в Україні зростають, попри війну. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/obsyagi-bezgotivkovih-rozrahunkiv-v-ukrayini-zrostayut-popri-viynu>
4. В Україні перебуває в обігу 110 мільйонів платіжних карток — статистика НБУ. Мінфін: Офіційний вебпортал. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/09/04/111964135/>
5. Безготівкові розрахунки у 2024 році суттєво переважали серед операцій з платіжними картками. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bezgotivkovi-rozrahunki-u-2024-rotsi-suttyevo-perevajali-sered-operatsiy-z-platijnimi-kartkami>
6. Кількість активних платіжних карток впала найбільше за три роки. Financial club: Офіційний вебпортал. URL: <https://finclub.net/news/kilkist-aktyvnykh-platizhnykh-kartok-vpala-naibilshe-za-try-roky.html>
7. У I кварталі 2025 року зберігався тренд на зростання частки та обсягів безготівкових розрахунків платіжними картками. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-i-kvartali-2025-roku-zberigavsya-trend-na-zrostannya-chastki-ta-obsyagiv-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami>
8. Кількість та сума безготівкових розрахунків платіжними картками у першому

півріччі 2025 року зросли. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-ta-suma-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-zrosli>

9. Безготівка на піку популярності: у I кварталі українці здійснили понад 2 млрд транзакцій із використанням карток. Finteco: Головні економічні новини України та світу: Офіційний вебпортал. URL: <https://finteco.com.ua/article/17637-bezgotivka-na-piku-populiarnosti-u-i-kvartali-ukraintsi-zdiysnyly-ponad-2-mlrd-tranzaktsiy-iz-vykorystanniam-kartok/>

10. Статистика платіжних систем України за I півріччя 2025: від операцій до інновацій. Finteco: Головні економічні новини України та світу: Офіційний вебпортал. URL: <https://finteco.com.ua/publications/22617-statystyka-platizhnykh-system-ukrainy-za-i-richchia-2025-vid-operatsiy-do-innovatsiy/>

11. Топ-10 банків: на них припадає 96% чинних карток. Скільки-скільки: Офіційний вебпортал. URL: <https://skilky-skilky.info/sered-aktyvnykh-kartok-97-grudaiut-na-10-bankiv/>

12. Загальні дані про кількість клієнтів, електронних платіжних засобів та платіжних пристроїв, які використовувались для здійснення операцій з платіжними картками. Дані у розрізі платіжних систем. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=PC_table_1.xlsx

13. Другий рік повномасштабної війни: обсяги безготівкових розрахунків зростають. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/drugiy-rik-povnomasshtabnoyi-viyni-obsyagi-bezgotivkovih-rozrahunkiv-zrostayut>

14. Розподіл безготівкових операцій з використанням платіжних карток, I півріччя 2025 року. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozpodil-bezgotivkovih-operatsiy-z-vikoristannyam-platijnih-kartok-i-pivrichchya-2025-roku>

15. Платіжна інфраструктура, 2021 рік. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/platijna-infrastruktura-2021-rik>

16. Платіжна інфраструктура, 2022 рік. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/platijna-infrastruktura-2022-rik>

17. Платіжна інфраструктура, 2023 рік. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/platijna-infrastruktura-ta-platijni-kartki-iv-kvartal-2023-roku>

18. Платіжна інфраструктура, 2024 рік. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/platijna-infrastruktura-ta-platijni-kartki-iv-kvartal-2024-roku>

19. Платіжна інфраструктура, I півріччя 2025 року. Національний банк України: Офіційний вебпортал. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/platijna-infrastruktura-ta-platijni-kartki-i-pivrichchya-2025-roku>

20. Дані про кількість електронних платіжних засобів та платіжних пристроїв, які використовувались для здійснення операцій з платіжними картками, в розрізі учасників карткових систем станом на 01.07.2025. Статистика по картках за червень 2025. З набору даних: Ринок платіжних карток в Україні. Дія: Офіційний вебпортал. URL: <https://data.gov.ua/dataset/268c4e19-7410-4dc5-9309-65d46cc0f11a/resource/91d6a145-bf54-4f2a-b24f-64b9093d16ae/download/statistika-po-kartkakh-za-cherven-2025.zip>

21. Дані про кількість платіжних засобів та платіжних пристроїв, які

використовувались для здійснення операцій з платіжними картками, в розрізі регіонів станом на 01.07.2025. Статистика по картках за червень 2025. З набору даних: Ринок платіжних карток в Україні. Дія: Офіційний вебпортал. URL: <https://data.gov.ua/dataset/268c4e19-7410-4dc5-9309-65d46cc0f11a/resource/91d6a145-bf54-4f2a-b24f-64b9093d16ae/download/statistika-po-kartkakh-za-cherven-2025.zip>

Дата надходження статті: 06.08.2025

Дата прийняття статті: 20.08.2025

Дата публікації статті: 28.09.2025